

בש"פ 3414/21 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 3414/21

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: פלוני

בקשה (ראשונה) להארכת מעצר מעבר לתשעה חודשים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: י"ב בסיון התשפ"א (23.5.2021)

בשם המבקשת: עו"ד אופיר טישלר

בשם המשיב: עו"ד דותן דניאלי

החלטה

1. בפני בקשה להאריך את מעצרו של המשיב החל ביום 24.5.2021 ב-90 ימים או עד למתן פסק דין בת"פ 48783-08-20 בבית המשפט המחוזי בירושלים, לפי המוקדם.

2. מורכבותו של המקרה נובעת מן ה"התנגשות" הישירה בין החומרה המופלגת של העבירות המיוחסות למשיב לבין המגבלות שמהן הוא סובל מאז ילדותו, שהן רלוונטיות לשהותו במעצר.
3. ייאמר בקצרה כי נגד המשיב הוגש כתב אישום הכולל שני אישומים, המייחס לו מאות עבירות של מעשה מגונה בשתי קטינות מתחת לגיל 16, שהן בנות משפחתו, לצד עבירות של אימונים והדחה בחקירה. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה לעצור את המשיב עד תום ההליכים נגדו.
4. המשיב שהוא כבן 22 אובחן כבר בילדותו כבעל תפקוד בתחום התחתון של הנורמה וקשיים רבים. לטענת בא-כוחו הוא השלים את לימודיו במסגרת של כיתת חינוך מיוחד ונמצא על הקשת האוטוטיסטית. עם זאת, הרקע המורכב שממנו הוא מגיע מתבטא בין השאר בכך שהאבחונים והמסמכים הפורמאליים שניתן היה להציג התייחסו לגיל צעיר, ואין בנמצא אבחונים עדכניים.
5. על רקע זה, במהלך הטיפול בהליכי המעצר של המשיב הוזמנו בעניינו מספר תסקירי מבחן בניסיון למצוא מתכונת מתאימה לפיקוח עליו. מהתסקירים עולה כי שירות המבחן התרשם כי המשיב מצוי בסיכון להתנהגות חסרת גבולות ופוגענית מינית כלפי דמויות חלשות ממנו, ולפיכך נמנע מלהמליץ על שחרורו לחלופת מעצר. כמו כן, שירות המבחן התרשם כי המשיב אינו מגלה בשלות ומוכנות לטיפול, ועל כן אף לא המליץ על שילוב המשיב בטיפול ייעודי. במקביל, במהלך חודש ספטמבר 2020 נפתח משפטו של המשיב.
6. ביום 10.11.2020 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו, בהפנותו בין היתר לעמדתו של שירות המבחן בתסקירים שהוגשו. על החלטה זו הגיש המשיב ערר לבית משפט זה, שנעתר לערר במובן זה שנקבע כי המשיב יהיה רשאי להציע מסגרת טיפולית ומסגרת זו תהיה רשאית לערוך ראיון קבלה עמו (בש"פ 7795/20, השופט י' עמית). בהמשך לכך, ביום 5.1.2021 הודיע שירות המבחן כי אין מקום להפנות את המשיב להוסטל "שיבולים" מאחר שאין אצלו אינדיקציה לקיום לקות קוגניטיבית או נפשית על רקע אורגני, ועל כן הוא אינו עונה לקריטריונים לקבלה למסגרת זו. לצד זאת, דווח כי אושרה הפנייתו של המשיב לבדיקת התאמה בהוסטל "מעגלים", וזאת באופן חריג (בהיעדר הערכת מסוכנות הנדרשת לצורך כך). בדיקת ההתאמה נדחתה מספר פעמים נוכח הקושי לקיימה בתקופת התפשטותו של נגיף הקורונה.
7. בתסקיר מיום 11.3.2021 נקבע כי המשיב אינו מתאים למסגרת של "מעגלים" בשל כך שמשפחתו אינו יכולה להציע חלופת גיבוי. בהקשר זה הודגש כי מסגרת זו אמנם מפוקחת, אך אינה מהווה חלופת מעצר וכחלק מתנאי המקום המטופלים רשאים, על-פי שיקול דעת הצוות המטפל, לצאת לחופשות ולסידורים, להשתלב בעבודה ועוד, כאשר בני המשפחה הם אלו המלווים אותם. בהיעדר תמיכה משפחתית, כך צוין, לא ניתן לשלב את המשיב במסגרת זו.
8. להשלמת התמונה יצוין כי במסגרת ההליך העיקרי התבקשו מספר דחיות של הדיונים לצורך מיצוי הידברות בין הצדדים בטרם מענה לאישום, בניסיון להגיע להסדר בתיק. בסופו של דבר הצדדים לא הגיעו להסכמה, ובא-כוח המשיב הגיש מענה לכתב האישום וכן בקשה לעריכת חוות דעת פסיכיאטרית למשיב ולעריכת חוות דעת של ועדת אבחון. בהמשך לכך, הורה בית המשפט המחוזי כי ועדת אבחון תכין חוות דעת בעניינו של המשיב עד ליום 25.6.2021, ודיון בתיק נקבע ליום 8.7.2021.

9. כעת מונחת בפני בקשת המדינה להארכת מעצרו של המשיב כאמור בפתח הדברים. לטענת המדינה, המעשים המיוחסים למשיב מלמדים על חומרה רבה ועל מסוכנות גבוהה שנשקפת ממנו, ומדגישה כי כתב האישום מייחס לו מאות עבירות מין בקטינות צעירות שהן בנות משפחתו. המדינה מדגישה כי מסוכנותו של המשיב נלמדת גם מתסקירי שירות המבחן הרבים שהוגשו בעניינו. המדינה מוסיפה כי דומה שהמשיב יכול להיתרם ממסגרת טיפולית אינטנסיבית סגורה, אך מציינת כי שירות המבחן התרשם שהוא נעדר מוטיבציה וכחות להשתלב בטיפול מסוג זה, וכי הוא אף סירב להשתלב בטיפול הכנה מקדים במסגרת המעצר. באשר להתקדמות ההליך העיקרי, מציינת המדינה כי דיונים רבים נדחו בתיק לבקשת ההגנה, לצורך מיצוי ההידברות בין הצדדים ובהמשך לנוכח בקשות דיוניות שונות.

10. בדיון שהתקיים בפני עתר בא-כוחו של המשיב לכך שכל החלטה על הארכת מעצר או מציאת חלופת מעצר מתאימה תיעשה על בסיס בחינה של מגבלותיו. בא-כוח המשיב הדגיש את הקשיים שחווה המשיב במעצר על רקע מאפייניו הייחודיים. עוד הובהר בדיון כי עד כה לא נערך למשיב אבחון עדכני, מלבד ההערכה הפסיכודיאגנוסטית שנערכה לו כאשר היה ילד, לפני למעלה מעשור.

11. הלב נחמץ נוכח הטענות והנתונים במקרה זה. ניתן להתרשם כי המשיב משווע להשגחה הדוקה במסגרת המתאימה לקשייו, והדברים אמורים מבלי להקל ראש בחומרה הרבה של העבירות המיוחסות לו. בשלב זה, התחושה היא שנדרש מאמץ נוסף בכיוון של מציאת הפתרון המתאים.

12. בשים לב למכלול, אני מורה על הארכת מעצרו של המשיב ב-60 ימים בלבד. כמו כן אני מורה כי שירות המבחן יבדוק פעם נוספת את האפשרות להפנות את המשיב ל"שיבולים" או למסגרת מתאימה אחרת. לשם כך, שירות המבחן יכול לפנות גם לבא-כוחו של המשיב על מנת שיציג מסמכים הנוגעים לאבחונים מתקופת הילדות, שדומה כי לא היו נגד עינו של שירות המבחן בשלב קודם. במידת הצורך, שירות המבחן יוכל להיעזר בממצאים של הליך האבחון הנוכחי, שכפי שציינה המדינה אמור להיות מוגש לבית המשפט המחוזי בעוד כחודש, ביום 25.6.2021. בהתחשב במועד זה, שירות המבחן יגיש את התסקיר לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום מיום מתן החלטתי זו. לאחר קבלת התסקיר יערוך בית המשפט המחוזי דיון בעניין המשך מעצרו של המשיב.

13. סוף דבר: לעת הזו אני מורה על הארכת מעצרו של המשיב החל ביום 24.5.2021 ב-60 ימים או עד למתן פסק דין בת"פ 48783-08-20 בבית המשפט המחוזי בירושלים, לפי המוקדם.

ניתנה היום, י"ג בסיון התשפ"א (24.5.2021).

ש ו פ ט ת